

Kuolema Suomen perinnetieteellisessä kirjallisuudessa: bibliografia vuoteen 1989

Laatinut Salme Korhonen

Bibliografiaan on koottu tiedot suomalaisista kuolemaa käsittelevistä tutkimuksista perinnetieteiden eli folkloristiikan, kansatieteen, kulttuuriantropologian ja uskontotieteen alalta 1800-luvun lopulta vuoteen 1989. Useimmat tutkimukset käsittelevät suomalaisia tai suomalais-ugrilaisia kansoja. Mukaan on otettu kuolemaa käsittelevät monografiat ja teokset, joihin sisältyy selvästi otsikoitu luku kuolemasta. Mukana ovat myös tieteellisiin kausijulkaisuihin sekä kokoomateoksiin sisältyvät artikkelit.

Bibliografian painettu versio on julkaistu SKS:n kirjaston julkaisusarjassa vuonna 1989:

Kuolema Suomen perinnetieteellisessä kirjallisuudessa: bibliografia vuoteen 1989 / Salme Korhonen.
Helsinki: [Suomalaisen Kirjallisuuden Seura], 1989. 40 s. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjaston julkaisuja; 7). ISBN 951-717-633-3.

Verkkoversio julkaistu huhtikuussa 2005.

Sisällys

1. Kuolema. Yleistä	1
2. Enteet. Uskomukset	6
3. Kuolinhetkeen liittyvät rituaalit	6
4. Hautaus. Kalmistot ja hautausmaat	7
5. Itkut. Sureminen	10
6. Vainajainpalmvonta. Uhrin	13
7. Kuolemanjälkeinen elämä. Vainajaolennot. Sielu	17
8. Kuolema aiheena suullisessa perinteessä	19

1. Kuolema. Yleistä

Achté, Kalle & Lahti, Pirkko & Rouhunkoski, Laura. Suomalainen kuolema. Helsinki: Yliopistopaino, 1987. 271 s. (Psykiatrian tutkimussäätiön kirjasarja; 2). ISBN 951-1-08588-3.

Achté, Kalle & Lönnqvist, Jouko & Pentikäinen, Juha. Vanha suomalainen kuolemankulttuuri. – *Kuolema elämän keskellä* / toim. Jan-Erik Ruth ja Pirkko Heiskanen. Helsinki: Otava, 1985, s. 58-71. ISBN 951-1-08588-3.

Bergström, Matti. Kuolemasta. – *Suomen antropologi* 11 (1986):4, s. 182-186.

Harva, Uno. Altain suvun uskonto. Porvoo: WSOY, 1933.

S. 171-258: Sielu-usko. Kuolema sekä sen aiheuttamat varokeinot ja surunilmaukset. Vainajan varustaminen. Muistajaiset. Tuonela. Vainajien ja elossaolevien välinen suhde.

Harva, Uno. Finno-Ugric, Siberian. – *The mythology of all races*. 4. Boston: Archaeological Institute of America, 1927.

S. 3-82: Finno-Ugric: The belief in souls. Death and burial. Memorial feasts for particular dead person. General memorial feasts. The life beyond.

S. 472-495: Siberian: Dreams, sickness and death. The realm of the dead.

Harva, Uno. Mordvalaisten muinaisusko. Porvoo: WSOY, 1942. (Suomensuvun uskonnot; 6).

S. 16-86: Sielu-usko. Kuolema, maahanpaniaiset ja kalmisto. Yksityisen vainajan muistojuhlat. Yleiset muistojuhlat. Tilapäiset muistajaiset. Tuonela.

Harva, Uno. Die religiösen Vorstellungen der altaischen Völker. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1938. (FF Communications; 125).

S. 250-386: Der Seelenglaube. Der Tod und die darauf beruhenden Vorsichtsmassregeln und Trauerbezeichnungen. Die Totenausstattung. Die Gedenkfeiern. Das Totenreich. Das Verhältnis zwischen Verstorbenen und Lebenden.

Harva, Uno. Die religiösen Vorstellungen der Mordwinen. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1952. (FF Communications; 142).

S. 20-134: Der Seelenglaube. Tod, Bestattung und Begräbnisstätte. Die Gedächtnisfeiern für die einzelnen Verstorbenen. Die allgemeinen Gedächtnisfeiern. Die gelegentlichen Gedächtnisfeiern. Das Totenreich.

Harva, Uno. Suomalaisten muinaisusko. Porvoo: WSOY, 1948.

S. 488-511: Vainajat.

Holmberg, Uno. Lappalaisten uskonto. Porvoo: WSOY, 1915. (Suomensuvun uskonnot; 2).

S. 14-28: Vainajainpalvonta.

Holmberg, Uno. Lapparnas religion. Uppsala: Centre for Multiethnic Research, 1987. (Uppsala multiethnic papers; 10). ISBN 91-86624-14-8.

S. 19-30: Dyrkan av de avlidna.

Holmberg, Uno. Permalaisten uskonto. Porvoo: WSOY, 1915. (Suomensuvun uskonnot; 4).

S. 14-55: Vainajainpalvonta.

Holmberg, Uno. Die Religion der Tscheremissen. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1926. (FF Communications; 61).

S. 12-43: Totenkult.

Honko, Lauri. Döden och de döda. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid*. 3. Helsingfors: Örnförlaget, 1958, s. 444-445.

Honko, Lauri. Siirtymäriitit. – *Sananjalka* 6 (1964), s. 116-142.

Huhtanen, Taina. Uhrilehto – kuoleman puutarha: kuolema ja hautaaminen suomalaisessa kansanperinteessä. – *Sammontakojat: Pentinkulman päivät Urjalassa 1985* / toim. Väinö Linnan seura. Hämeenlinna: Karisto, 1987, s. 111-123. ISBN 951-23-2367-2.

Hämäläinen, Albert. Bestattung und gedächtnisfeiern bei den tscheremissen. – *Beiträge zur ethnographie der ostfinnen* / Albert Hämäläinen. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1930, s. 133-139. (Suomalais-ugrilaisen seuran aikakauskirja; 44:1).

Hämäläinen, Albert. Gebräuche der mordwinen bei todesfällen. – *Beiträge zur ethnographie der ostfinnen* / Albert Hämäläinen. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1930, s. 118-132. (Suomalais-ugrilaisen seuran aikakauskirja; 44:1).

Hämäläinen, Albert. Kuolemantapaukseen liittyvistä mordvalaisten tavoista. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 7 (1927), s. 127-141.

Häyhä, Johannes. Bilder ur folkets lif i Östra Finland. 2: Begrafning. Helsingfors: Folkupplysningssällskapet, 1893. 45 s.

Häyhä, Johannes. Kuvaelmia itäsuomalaisten vanhoista tavoista. 2: Maahanpaniaiset. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1893. 50 s. (Kansanvalistus-seuran toimituksia; 87).

Häyhä, Johannes. Perhe ja kylä: kuvaelmia itäsuomalaisten vanhoista tavoista: maahanpaniaiset, kylänluvut, naimistavat. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1893. (Kansanelämän kuvauksia; 21). I. p. 1893. ISBN 951-717-322-9. S. 9-53: Maahanpaniaiset.

Itkonen, T. I. Heidnische Religion und späterer Aberglaube bei den finnischen Lappen. Helsinki: Societé finno-ougrienne, 1946. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 87). S. 161-195: Der Mensch in Leben und Tod.

Itkonen, T. I. Suomen lappalaiset vuoteen 1945. 2. Porvoo: WSOY, 1948. 2. p. 1984. S. 349-359: Ihminen elossa ja kuoltuaan.

Juvas, Maija. Kuolema: sana- ja asiatiedustelu. [Helsinki]: Sanakirjasäätiö, 1930. 142 s. (Sanastonkerääjän apuneuvoja; 7).

Juvas, Maija & Reponen, Astrid. Kuolemaan liittyviä tapoja ja uskomuksia. – *Kansatieteellinen arkisto* 3 (1939), s 283-293. Dt. Referat.

Karila, Tytti. Kuolema ja hautajaiset. – *Hämeenmaa* 8 (1949), s. 209-214.

Karjalainen, K. F. Jugralaisten uskonto. Porvoo: WSOY, 1918. S. 49-135: Kuolema ja vainajat.

Karjalainen, K. F. Die Religion der Jugra-Völker. I. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1921. (FF Communications; 41). S. 69-204: Der Tod und die Verstorbenen.

Karsten, Rafael. The religion of the Samek: ancient beliefs and cults of the Scandinavian and Finnish Lapps. Leiden: Brill, 1955.
S. 106-112: The worship of the dead.

Karsten, Rafael. Samefolkets religion: de nordiska lapparnas hedniska tro och kult: religionshistorisk belysning. Helsingfors: Söderström, 1952.
S. 121-127: Dyrkan av de avlidna.

Kemppinen, Iivar. Kadonnut Karjala: karjalaisen talonpoikaiskulttuurin pääpiirteet. Joensuu: Karjalan liitto, 1977. ISBN 951-99127-5-4.
S. 265-272: Muinaisusko: uskonnollinen elämä, kuolemantapaus ja hautajaiset ; vainajan myöhempi palvonta.

Krohn, Kaarle. Suomalaisten runojen uskonto. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1915. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 137). (Suomensuvun uskonnot; 1).
S. 40-68: Vainajat. Kalma ja Tuonela eli Manala. Hautausmaan väki ja haltia.

Kuolema elämän keskellä / toim. Jan-Erik Ruth ja Pirkko Heiskanen. Helsinki: Otava, 1985. 295 s. ISBN 951-1-08588-3.

Laaksonen, Pekka. Karjalan kalmismailla. – *Synty ja kuolema 1.6.-10.9.1989* / näyttelytoimikunta Anneli Ilmonen et al. Tampere: Tampereen taidemuseo, 1989, s. 60-69. (Tampereen taidemuseon julkaisuja; [27]). ISBN 951-96044-9-9.

Lehtisalo, T. Entwurf einer Mythologie der Jurak-Samojeden. Helsinki: Société finno-ougrienne, 1924. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 53).
S. 115-144: Totenkult.

Makkonen, Asta. Kuolemaan liittyvä ortodoksinen tapaperinne Salmassa ja Rautalammilla. – *Rautalammin kirja* / toim. Jukka Kukkonen. Rautalampi: Rautalammin kunta, 1985, s. 464-479. (JYY:n kotiseutusarja; 20). ISBN 951-99714-2-4.

Makkonen, Heikki. Miten kanonien opetus kuolemasta ilmenee karjalaisortodoksisessa kansanperinteessä. – *Rajamailta* / toim. Hannes Sihvo, Risto Turunen. Joensuu: Joensuun yliopisto, 1989, s. 53-68. (Studia Carelica humanistica; 1). ISBN 951-696-860-0.

Mustakallio, Katriina. "Kuolemankulttuurien" tutkimisesta: vestaalien kuolemantuomiot antiikin Rooman traditiossa. – *Historiallinen aikakauskirja* 86 (1988):4, s. 283-290.

Nenola, Aili. Kuolema naisen maailmankuvassa. – *Miessydäminen nainen: naisnäkökulma kulttuuriin* / Aili Nenola. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1986, s. 127-165. (Tietolipas; 102). ISBN 951-717-432-2.

Nenola-Kallio, Aili. Kuolema ja kärsimys naisten perinteessä. – *Kuolema elämän keskellä* / toim. Jan-Erik Ruth ja Pirkko Heiskanen. Helsinki: Otava, 1985, s. 73-85.

Nenola-Kallio, Aili. Kuolema naisen maailmankuvassa. – *Suomen antropologi* 6 (1981):1, s. 4-28. Ilm. myös: Keskustelua laadullisesta sosiaalitutkimuksesta / toim. Pertti Alasuutari. Tampere: Tampereen yliopisto, 1984, s. 179-213. (Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos. Sarja C; 28). ISBN 951-44-1631-7.

Nenola-Kallio, Aili. Kuolema, yksilö ja yhteisö: kuolemanrituaalien alustavaa tarkastelua. – *Etiäinen: folkloristiikkaa ja uskontotiedettä* I (1985), s. 178-206.

Ollila, Reino. Kuolemaan liittyvät tavat ja käsitykset entisajan Sammatissa. – *Kotiseutu* 1932, s. 87-94.

Paulaharju, Samuli. Kainuun mailta: kansantietoutta Kajaanin kulmilta. Helsinki: Tietosanakirja-osakeyhtiö, 1922. 2. p. Porvoo: WSOY, 1958.
S. 270-283 : Kuolema ja peijaiset.

Paulaharju, Samuli. Kiveliöitten kansaa Pohjois-Ruotsin suomalaisseuduilta. Porvoo: WSOY, 1937. 2. p. 1961.
S. 346-372: Kuolema.

Paulaharju, Samuli. Kolttain mailta: kansatieteellisiä kuvauksia Kuollan-Lapista. Helsinki: Kirja, 1921.
S. 178-188: Taudit, kuolema ja hautaaminen.

Paulaharju, Samuli. Sompio: Luiron korprien vanhaa elämää. Porvoo: WSOY, 1939. 3. p. 1979.
S. 231-250: Kipu ja kuolema.

Paulaharju, Samuli. Syntyminen, lapsuus ja kuolema: Vienan Karjalan tapoja ja uskomuksia. Porvoo: WSOY, 1924. 186 s. (Kalevalaseuran julkaisuja; 2).

Paulaharju, Samuli. Ödebygdsfolk: från Nordsveriges finskbygder / till svenska av Thomas Warburton. Helsingfors: Schildt, 1966. Orig. titel: Kiveliöitten kansaa.
S. 275-299: Döden.

Pelkonen, Lauri. Kuolemaan liittyvät tavat ja uskomukset. – *Suojärvi. 1* / toim. Lauri Pelkonen (Kuopio): Suosäitiö, 1965, s. 367-374.

Pentikäinen, Juha. Kuolema. – *Spectrum tietokeskus: 16-osainen tietosanakirja. 6*. Porvoo: WSOY, 1978, s. 177-180.

Pentikäinen, Juha. Kuolema suomalaisessa kulttuurissa. – *Saattohoito* / (toim.) Kirsti Aalto. Helsinki: Kirjapaja, 1986, s. 200-212. ISBN 951-621-664-1.

Pentikäinen, Juha. Lapsenmurha. – *Spectrum tietokeskus: 16-osainen tietosanakirja. 6*. Porvoo: WSOY, 1978, s. 354-355.

Pentikäinen, Juha. Voluntary death and single battle: suicidal behavior and arctic World views. – *Suicide research. 2: Proceedings of the Symposium on suicide research by the Yrjö Jahnsson Foundation 1982* / ed. By Kalle Achté, Kalevi Nieminen and Juhani Vikkula. Helsinki: Psychiatria Fennica; 1983, s. 123-136. (Psychiatria Fennica. Suppl. 1983). ISBN 951-709-062-5.

Pentikäinen, Juha & Achté, Kalle & Kyykkä, Timo & Lestelä, Paula & Hagman, Harriet. Kuoleminen ja ammatti. – *Suomen antropologi* 11 (1986):4, s. 187-200.

Pentikäinen, Juha & Achté, Kalle & Ruotsalainen, Kari & Kyykkä, Timo. Kuolema suomalaisten maailmankuvassa. – *Ihmisenä maailmassa: erilaisia elämäkatsomuksia uskontotieteen näkökulmasta* / toim. Helena Helve. Helsinki: Gaudeamus, 1987, s. 45-61. ISBN 951-662-443-X.

Peräkylä, Anssi. Kuoleman symboleista. – *Sosiologia* 21 (1984), s. 248-292, 326. Engl. summary.

Peräkylä, Anssi. Kuoleman symboliikka. – *Symbolit: seminaariraportti* / toim. Katarina Eskola. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Nykykulttuurin tutkimusyksikkö, 1986, s. 97-109. (Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja; 1). ISBN 951-679-517-X.

Peräkylä, Anssi. Rajalle: sairaalakuolema sosiologian näkökulmasta. Tampere: Tampereen yliopisto, 1985. 170 s. (Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia. A; 7). ISBN 951-44-1719-4.

Reponen, Astrid. Tammelaista muistitietoa naimatavoista, syntymästä ja kuolemasta 1800-luvun loppupuoliskolla ; kuolemaan ja hautajaisiin liittyviä tapoja ja uskomuksia. – *Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikirja* 6 (1930), s. 68-76. Ilm. myös: Vanhan Tammelan elämää. Helsinki, 1930. (Sanoja ja asioita; 2).

Ruotsalainen, Kari. Kuolleista huolehtivien ammattiryhmien asennoituminen kuolemaan. – *Suomen antropologi* 12 (1987):1, s. 33-38. Summary: The attitude toward death among professional groups dealing with the dead

Rytkönen, Ahti. Pohjoissavolaisista kuolemaan ja hautaukseen liittyvistä tavoista ja käsityksistä. – *Virittäjä* 31 (1927), s. 366-374.

Seppä, Väinö. Surutapauksia. – *Säkkijärvi kautta aikojen* / (toim.) Väinö Seppä. Helsinki: Säkkijärvi-säätiö, 1952, s. 639-642.

Similä, Sirkka. Asikkalan vanhoista naimatavoista sekä syntymiseen, kastamiseen ja kuolemaan liittyvistä menoista ja uskomuksista: kuolema. – *Hämeenmaa* 6 (1939), s. 178-185.

Similä, Sirkka. Somerniemen vanhoista naimatavoista sekä kuolemaan liittyvistä menoista ja uskomuksista: kuolema ja siihen liittyvät tavat ja uskomukset. – *Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikirja* 11 (1938), s. 72-83.

Sirelius, U. T. Kuolinmenot Aunuksessa. – *Suomen yleinen kalenteri* 5 (1922), s. 74-88.

Sirelius, U. T. Ostjakkien ja vogulien hautaustavoista ja heidän käsityksistään elämästä kuoleman jälkeen. – *Suomen museo* 9 (1902), s. 49-56; 10 (1903), s. 4-14, 36-42.

Sirelius, U. T. Syntymään, lapsuuteen ja kuolemaan liittyvät tavat ja uskomukset. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1915. 21 s. (Kansatieteellisiä kysymys lehtisiä; 1). Ilm. myös: Suomalais-ugrilaisen seuran aikakauskirja; 29.

Sohlman, A. Pälkäneen naimapuuhiista sekä syntymään ja kuolemaan liittyvistä tavoista ja uskomuksista. – *Kotiseutu* 1933, s. 153-167.

Suolinna, Kirsti & Sinikara, Kaisa. Kuolema ja ihmissuhteet pohjoissuomalaisessa Juhonkylässä. – *Kotiseutu* 1984, s. 194-200.

Suomalainen itsemurha / (toim.) Kalle Achté et al. Helsinki: Yliopistopaino, 1989. 241 s. (Psykiatrian tutkimussäätiön kirjasarja; 3). ISBN 951-570-041-8.

Swantz, Marja-Liisa. Yhteisö, ruumis, rituaali. – *Psykoterapeuttinen aikakauskirja* 2 (1972), s. 338-347.

Tanner, Väinö. Karjalaisten hautaus- ja vainajanpalvelustapoja. – *Kotiseutu* 6 (1915), s. 49-52.

Tegengren, Jacob. Dödstro, döds kult och döds magi i svenska Sydösterbotten. – *Förhandlingar och uppsatser* / Svenska litteratursällskapet i Finland 26 (1912), s. 289-319.

Tegengren, Jacob. Några sedvänjor och föreställningar förknippade vid de avlidna. – *Kalender utg. av Svenska folkskolans vänner* 1909, s. 185-189.

Utriainen, Terhi. Kahta kieltä kuolemaan: symbolinen ja semioottinen kuolemandiskurssi. – *Suomen antropologi* 14 (1989):4, s. 26-37. Abstract: Two paths to death: the symbolic and semiotic discourses of death

Utriainen, Terhi. Yöelimet : kuolema ja naisellinen tietoisuus. – *Naisen tieto / toim. Sara Heinämaa*. Helsinki: Art house, 1989, s. 286-295. ISBN 951-884-030-X.

Vilkuna, Asko. Das Verhalten der Finnen in "heiligen" (pyhä) Situationen. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1956. (FF Communications; 164). S. 64-99: Der Tod.

Väisänen, A. O. Syntymä, lapsuus ja kuolema: setukaisten tapoja ja uskomuksia. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 4 (1924), s. 193-223.

2. Enteet. Uskomukset

Finlands svenska folkdiktning. 7: Folktro och trolldom. 3: Människan och djuren / utg. av V. E. V. Wessman. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1952. (Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland; 337). S. 519-562: Dödsförebud.

Honko, Lauri. Kuolema ja siihen liittyvät uskomukset. – *Suuri tietokirja*. 4. Porvoo: WSOY, 1960, s. 221-223.

Krohn, Kaarle. Kynsilaiva kansan käsityksessä. – *Esitelmät ja pöytäkirjat / Suomalainen tiedeakatemia* (1912):1, s. 52-53.

Krohn, Kaarle. Das Schiff Naglfar. – *Finnisch-ugrische Forschungen* 12 (1911-12), s. 154-155.

Mäkitalo, Mirjam. Kuolema – kutsumaton vieras: enteitä ja uskomuksia. – *Tornionlaakson vuosikirja* 1987, s. 179-182.

Ojala, Tauno. Kynsien leikkaamiseen liittyvistä uskomuksista. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 39 (1959), s. 365-384.

Tegengren, Jacob. Dödstro, döds kult och döds magi i svenska Sydösterbotten. – *Förhandlingar och uppsatser / Svenska litteratursällskapet i Finland* 26 (1912), s. 289-319.

Toivonen, Y. H. Elohiiri. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 20-21 (1940-41), s. 262-275.

Vinha-Mustonen, Toini. Kuolemannaakka lentää: keskisatakuntalaisia kuolemanenteitä muistitiedon ajalta. Tyrvää, 1981. 32 s. (Julkaisuja / Tyrvään seudun kotiseutuyhdistys; 57).

3. Kuolinhetkeen liittyvät rituaalit

Holmberg, Uno. Der Todesengel. – *Studia orientalia* I (1925), s. 72-77.

Jutikkala, Eino. Kuolema ja arkkunpaniaiset. – *Sääksmäen pitäjän historia / Eino Jutikkala*. Sääksmäki: [Sääksmäen kunta], 1934, s. 506-510.

Nenola-Kallio, Aili. Kuolema, yksilö ja yhteisö: kuolemanrituaalien alustavaa tarkastelua. – *Etiäinen: folkloristiikkaa ja uskontotiedettä* I (1985), s. 178-206.

Salminen, E. Viimeiset palvelukset vainajalle. – *Nuori Satakunta* 3 (1932), s. 146-159.

Salmio, Leena. Kuolinhetken toimet Länsi-Suomessa. – *Kotiseutu* 1976, s. 24-32.

Wolf-Knuts, Ulrika. Liktvättning. – *Skärgård* 7 (1984):1, s. 35-39.

Wolf-Knuts, Ulrika. Liktvättning: ett kvinnoarbete. – *Budkavlen* 62 (1983), s. 63-80.

Wolf-Knuts, Ulrika. Die Totenwaschung als ein Weg zum Gleichgewicht. – *Ethnologia Scandinavica* 1988, s.142-145.

4. Hautaus. Kalmistot ja hautausmaat

Alho, Olli. Hautajaiset. – *Neljä pohjoista yhteisöä: kuvaraportti kolmesta kylästä ja Suomen mustalaisista* / toim. Matti Sarmela. Helsinki: Otava, 1984, s. 194-203. ISBN 951-1-06437-1.

Allardt, Anders. Begravningsceremonier. – *Nyland* 4 (1889), s. 36-39.

Anthoni, Eric. En högadlig likbegängelse i början av 1800-talet. – *Historisk tidskrift för Finland* 1933, s. 129-132.

Aspelin, J. R. Onko suomalaisilla kansalahkoilla ollut yhteistä hautaustapaa? – *Kirjallinen kuukauslehti* 1870, s. 148-150, 192-195.

Blomstedt, Yrjö. Bidrag till gratstenarnas historia. – *Finskt museum* I (1894), s. 33-41.

Blomstedt, Yrjö. Hiukan hautakivihistoriaa. – *Suomen museo* I (1894), s. 33-41.

Blomstedt, Yrjö. Venäjän Karjalan kalmistoista ja hautapylväistä. – *Suomen museo* 2 (1895), s. 17-24.

Granqvist, Hilma. Muslim death and burial: Arab customs and traditions studied in a village in Jordan. Helsinki: Societas Scientiarum Fennica, 1965. 287 s. (Commentationes humanarum litterarum; 34).

Hagman, Nils. Mormors begravning (Viborg 1889). – *Människor och minnen personliga hagkomster och släktshistoriska skildringar* / utg. under red. av Paul Nyberg och Viktor Hoving. I. Helsingfors: Söderström, 1942, s. 223-241.

Heikel, Yngvar. Smärre bidrag: begravningsbruk i Lappfjärd. – *Budkavlen* 1931, s. 30.

Helminen, Helmi. Kuolema ja maahanpaniaiset. – *Längelmäveden seudun historia. 1.* Forssa, 1949, s. 578-592.

Hirsjärvi, A. Pari rajakarjalaista hautamerkkimuotoa. – *Suomen museo* 43 (1936), s. 84-87.

Holm, Nils G. Attityder till kremering i Finland. – *Teologinen aikakauskirja* (1989):3, s. 210-212.

Holm, Nils G. & Lahtinen, Tuomo. Arkkuhautaus vai tuhkahautaus?: tutkimus hautaustavoista Suomessa. Turku: Åbo Akademi, 1985. 53 s. (Religionsvetenskapliga skrifter; 8).

Holm, Nils G. & Lahtinen, Tuomo. Jordbegravning eller kremering?: en studie av gravskicket i Finland. Åbo: Åbo Akademi, 1985. 55 s. (Religionsvetenskapliga skrifter; 7).

Hämäläinen, Albert. Arapialaisten kirjailijain kuvaukset Itä-Euroopan kansoista, etenkin niiden polttohautauksista. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 18 (1938), s. 207-227.

H(ästesko), F. A. Hautajaistapoja Orimattilassa puolivuosisataa sitten. – *Kotiseutu* I (1910), s. 220-221.

Jutikkala, Eino. Maahanpaniaiset. – *Sääksmäen pitäjän historia* / Eino Jutikkala. Sääksmäki: [Sääksmäen kunta], 1934, s. 510-521.

Järvi, Hanna. Hautaustapoja Heinjoella. – *Kotiseutu* 4 (1913), s. 151-153.

Kemppinen, Iivar. Hautajaiset. – *Hiitolan kylähistoria* / Iivar Kemppinen. Vammala: Hiisi-säätiö, 1972, s. 99-104.

Kokkonen, Heikki. Historiallisia tietoja vanhemmasta hautaamistavasta Juuan pitäjässä. – *Suomen museo* 21 (1914), s. 26-29.

Koskenvesa, Esko. Maaksi jälleen. [Tuhkahautauksesta] – *Tiede* 2000 9 (1989):8, s. 28-33.

Koskenvesa, Esko. Tuhkahautaus kirkollisena hautauksena nykypäivän Suomessa. – *Elämän merkit* / toimituskunta: Matti Taipale ... (et al.). [Turku] : Turun arkkihiippakunta, 1988. (Vuosikirja / Turun arkkihiippakunta; 38), s. 7-17.

Koskenvesa, Esko. Tuhkahautaus: vieraasta tavasta osaksi uutta kristillistä perinnettä. – *Teologinen aikakauskirja* (1989):3, s. 200-210.

Kytölä, Arvo. Ihmisen viimeinen matka. – *Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikirja* 28 (1959), s. 153-161.

Lahtinen, Tuomo. Kremering i Finland: idéhistoria och utveckling. Åbo: Åbo akademi, 1989. 176 s., kuv. (Religionsvetenskapliga skrifter; 17). ISBN 951-649-570-2.

Lahtinen, Tuomo. Pakanallisesta rituaalista kirkolliseksi hautausmuodoksi. – *Teologinen aikakauskirja* (1989):3, s. 213-219.

Lahtinen, Tuomo. Polttohautaus Suomessa: aatehistoria ja kehitys. Åbo: Åbo akademi, 1989. 168 s., kuv. (Religionsvetenskapliga skrifter; 17). ISBN 951-649-571-0.

Lemberg, Bertel. Gravarna på Pernå kyrkogård och deras växter. – *Nordenskiöld-samfundets tidskrift* 1955, s. 81-97.

Leppäaho, Jorma. Tarsilaisen poltto. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 30 (1950), s. 99-111.

Lindroos, Alfred & Andersson, Johannes. En gammal begravning i Pellihge i Borgå skärgård. – *Hembygden* 1910, s. 271-274.

Linnanmäki, Seija. Somerniemen hautausmaan vanhimmat hautamuistomerkit. – *Vuosikirja / Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistys* 58 (1989), s. 60-84.

Nikander, Gabriel. Likhanddukar. – *Budkavlen* 1931, s. 26-27.

Nikander, Gabriel. Äländska bröllop och begravningar: enligt sjökapt. K. E. Karlssons Journal. – *Budkavlen* 1930, s. 13-16.

Nygård, Anna. Från Maxmo: begravning i Maxmo. – *Hembygden* 1913, s. 66-68.

Oja, Aulis. Evijärven Ruumissaaresta ja muista Järviseudun vanhoista hautapaikoista. – *Kotiseutu* 1969, s. 157-160.

- Ollila, Reino. Muistiinpanoja etupäässä kirkko- ja hautaustavoista Pukkilan pitäjässä. – *Kotiseutu* 1929, s. 117-122.
- Paulaharju, Samuli. Lapin muisteluksia. Helsinki: Kirja, 1922. 2. p. 1962. S. 249-257: Akamalla ja Kurjenpolvi.
- Pehkonen, Marja. Epitafium unohdetuille vainajille. [Helsingin vanhasta hautausmaasta]. – *Narinkka* 1988, s. 7-85. Svensk sammanfattning. Engl. summary.
- Peltonen, Martti & Siitonen, Sulo. Hautojen kansanomaisesta merkitsemisestä Ruokolahdella. – *Ruokolahti: kotiseutulukemisto. 4 / Sulo Siitonen*. Ruokolahti: Ruokolahti-seura, 1987, s. 65-94. ISBN 951-99897-7-3.
- Pentikäinen, Juha. Hautaustavat. – *Spectrum tietokeskus: 16-osainen tietosanakirja. 3*. Porvoo: WSOY, 1977, s. 469-470.
- Pentikäinen, Juha. Kuusamon vanhat ruumiinkuljetusreitit ja hautapaikat. – *Kotiseutu* 1961, s. 98-103.
- Rimpiläinen, Olavi. Läntisen perinteen mukainen hautauskäytäntö Suomessa ennen isoavihaa. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura, 1971. 435 s. (Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia; 84). Zusammenfassung.
- Rinne, Juhani. Hautaamisesta. – *Oma maa. 2*. Porvoo: WSOY, 1908, s. 712-723. 2. uud. p. 1921: s. 836-848.
- Rytkölä, Heikki. Vienankarjalaisten kalmistojen piirteitä. – *Kaiku: Kainuun kulttuurin vuosikirja / päätoim. Pekka Oikarinen*. Kajaani: Kainuun kulttuurilautakunnat, 1988, s. 97-101. ISBN 951-99914-8-4.
- Rytkölä, Heikki & Suihko, Anneli. Vainajan metsä: Kainuun vienankarjalaiset kalmistot: näyttelyesite. [Kajaani]: [Kainuun museo], [1988]. [31] s., kuv. (Kainuun museon julkaisuja). ISBN 951-800-120-0.
- Saaristo, Martti. Hautaustavoista Pukkilassa. – *Pukkilan historia / Martti Saaristo*. Pukkila: Pukkilan kunta, 1985, s. 267-270.
- Sallinen-Gimpl, Pirkko. Elävä karjalaisuus. Helsinki: Kirjayhtymä, 1987. ISBN 951-26-3123-7. S. 138-149: Hautajaiset: peijaiset vai surujuhla.
- Sarmela, Matti. Sielu saatetaan matkalleen (Thaimaa). – *Tiede* 2000 9 (1989):6, s. 8-14.
- Sirelius, U. T. Hautaaminen. – *Tietosanakirja. 3*. Helsinki: Tietosanakirja, 1911, s. 174-176.
- Storå, Nils. Burial customs of the Skolt Lapps. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1971. 323 s. (FF Communications; 210).
- Talve, Ilmar. Kalmisto – hautausmaa – kirkkotarha: kulttuurihistoriaa Suomen hautausmailla. Turku: [Turun yliopisto], 1988. 24 s., kuv. (Scripta ethnologica; 38). Engl. summary. Erip. teoksesta Elämän merkit. (Vuosikirja / Turun arkkhiippakunta; 38).
- Warelius, Antero. Saatanto Tuonelaan, eli ilmoitteita miten meikäläiset kuolleen-korjaus-tavat ovat muodostuneet. Turku: J. F. Granlund, 1861. 60 s.
- Varjola, Pirjo. Hautajaisrokka. – *Suomen museo* 78 (1971), s. 84-104. Dt. Referat.

Varjola, Pirjo. Vainajan matkavarusteista. – *Kotiseutu* 1980, s. 118-126.

Vihervaara, E. Hautajaistapoja. – *Kotiseutu* 1910, s. 320-321.

Vilkuna, Asko. Valkoinen liina, vainajan liina. – *Virittäjä* 64 (1960), s. 73-92. Résumé français.

Vilkuna, Kustaa. Kiviraunion historia. – *Kotiseutu* 1965, s. 88-99.

Wirkkala, Ilmari. Hautausmaittemme historiaa. – *Kotiseutu* 1958, s. 10-12.

Ylönen, Aulikki, Hautajaiset. – *Kirvun kirja* / Aulikki Ylönen. Helsinki: Helisevä-säätiö, 1954, s. 647-650.

Äyräpää, Aaren. Perimätietoja esihistoriallisista hautaustavoista. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 15 (1935), s. 280-290.

5. Itkut. Sureminen

Haavio, Martti. Itkuvirret. – *Suomalaisen muinaisrunouden maailma* / Martti Haavio. Porvoo: WSOY, 1935, s. 210-240.

Haavio, Martti. Über die finnisch-karelischen Klagelieder. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1934. 39 s. (Suomalais-ugrilaisen seuran aikakauskirja; 47:3).

Haltsonen, Sulo. Lönnrotin keräämät vatjalaiset itkut. – *Virittäjä* 62 (1958), s. 183-189. Résumé français.

Honko, Lauri. Balto-Finnic lament poetry. – *Finnish folkloristics*. 1/ ed. by Pentti Leino. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1974, s. 9-61. (Studia Fennica; 17). ISBN 951-717-034-3. Ilm. myös: Folkloristics and comparative religion; 36.

Honko, Lauri. Gråtkvädepoesin. – *Sejd och saga: den finska forndiktens historia* / Matti Kuusi, Lauri Honko. Stockholm: Raben & Sjögren, 1983, s. 68-107. ISBN 91-29-54547-1.

Honko, Lauri. The Ingrian lamenter as psychopomp. – *Temenos* 14/1978 (1979), s. 79-96.

Honko, Lauri. Itkuvirret. – *Otavan suuri ensyklopedia*. 3. Helsinki: Otava, 1978, s. 2272-2273.

Honko, Lauri. Itkuvirsien psykoterapiaa. – *Medisiinari* (1965):9, s. 53-54.

Honko, Lauri. Itkuvirsirunous. – *Suomen kirjallisuus*. 1: *Kirjoittamaton kirjallisuus*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura; Otava, 1963, s. 81-128.

Honko, Lauri. Itämerensuomalaisen itkuvirsirunouden tutkimus. – *Sampo ei sanoja puutu: Matti Kuusen juhla kirja* / toimituskunta: Pertti Virtaranta et al. Porvoo: WSOY, 1974, s. 112-131. (Kalevalaseuran vuosikirja; 54). ISBN 951-0-06229-4. Ilm. myös: Folkloristics and comparative religion; 33.

Honko, Lauri. The lament: problems of genre, structure and reproduction. – *Genre, structure and reproduction in oral literature* / ed. by Lauri Honko and Vilmos Voigt. Budapest: Akadémiai kiadó, 1980, s. 21-40. (Bibliotheca Uralica; 5). ISBN 963-05-2215-2.

Honko, Lauri. Lament: zagadnienia gatunku, struktury i odzwierciznienia. – *Literatura Ludowa* 28 (1984):4-6, s. 87-101.

- Hägglund, Tor-Björn & Hägglund, Vilja. Mourning and death in fairy-tales and folklore. – *Psychiatria Fennica* 1976, s. 25-31.
- Hästesko, F. A. Suru elämänilmionä Kalevalassa. – *Kalevalan kauneuksia. 2* / toim. F. A. Hästesko. Helsinki: Otava, 1927, s. 143-154.
- Konkka, U. S. Karjalaisen itkuvirsirunouden tutkimuksen ongelmia. – *Virittäjä* 72 (1968), s. 175-181.
- Konkka, Unelma. Ikuinen ikävä: karjalaiset riitti-itkut. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1985. 206 s. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 428).
- Kuusi, Matti. Gråtkväde. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. 5*. Helsingfors: Örnförlaget, 1960, s. 492-493.
- Lehtisalo, T. Erzählende Klagelieder. – *Juraksamojedische Volksdichtung* / gesammelt und hrsg. von T. Lehtisalo. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1947, s. 347-368. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 90).
- Leino, Pentti. Itämerensuomalaisen itkuvirsikielen tutkimusongelmia. – *Sananjalka* 23 (1981), s. 103-113. Engl. summary.
- Leino, Pentti. The language of the laments: the role of phonological and semantic features in Word choice. – *Finnish folkloristics. 1* / ed. by Pentti Leino. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1974, s. 92-131. (Studia Fennica ; 17). Ilm. myös: Folkloristics and comparative religion; 38.
- Lönnrot, Elias. Itkuvirsistä Venäjän Karjalassa. – *Mehiläinen* (1836): syyskuu-lokakuu.
- Mansikka, V. J. Itkujen Tuonela. – *Kieli- ja kansatieteellisiä tutkimuksia: juhlakirja prof. E. N. Setälän kuusikymmenvuotispäiväksi 27.2.1924*. Helsinki, 1924, s. 160-180. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 52).
- Mansikka, V. J. Zur altostslavischen Totenklage. – *Juhlakirja Yrjö Wichmannin kuusikymmenvuotispäiväksi*. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1928, s. 138-153. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 58).
- Nenola, Aili. Itkukiellot ja naisten kulttuuri. – *Miessydäminen nainen: naisnäkökulmia kulttuuriin* / Aili Nenola. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1986, s. 118-126. (Tietolipas; 102). ISBN 951-717-432-2.
- Nenola, Aili. Itkuvirret valokuvissa. – *Runon ja rajan tiellä* / toim. Seppo Knuuttila, Pekka Laaksonen. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1989, s. 165-174. (Kalevalaseuran vuosikirja; 68). ISBN 951-717-573-6.
- Nenola-Kallio, Aili. Death of a tradition. – *Adaptation, change, and decline in oral literature* / ed. by Lauri Honko and Vilmos Voigt. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1981, s. 139-146. (Studia Fennica; 26). ISBN 951-717-266-4.
- Nenola-Kallio, Aili. Ingrian occasional laments. – *Temenos* 17 (1981), s. 45-80.
- Nenola-Kallio, Aili. Inkerin itkuvirsialuejako. – *Sananjalka* 15 (1973), s. 93-120. Ilm. myös: Folkloristics and comparative religion; 31.
- Nenola-Kallio, Aili. Inkerin itkuvirsien ja kalevalamittaisen runouden suhteista. – *Sananjalka* 19 (1977), s. 109-127. Engl. summary.

- Nenola-Kallio, Aili. Itkukiellot ja naisten kulttuuri. – *Kotiseutu* 1983:1, s. 7-10.
- Nenola-Kallio, Aili. Itkuvirsien henkilönnimitysten typologiaa. – *Sananjalka* 14 (1972), s. 177-190. Engl. summary.
- Nenola-Kallio, Aili. Itämerensuomalaiset itkuvirret. – *Kansanmusiikki* / toim. Anneli Asplund, Matti Hako. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1981, s. 44-52. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 366). ISBN 951-717-234-6.
- Nenola-Kallio, Aili. En kvinnosynvinkel på riterna. – *Nord nytt* 16/17 (1983), s. 127-132, 238. Engl. summary.
- Nenola-Kallio, Aili. "Niin miä elän kui kylmäs sarajas": inkeriläiset tilapäätitkuvirret. – *Sananjalka* 20 (1978), s. 75-103. Engl. summary.
- Nenola-Kallio, Aili. Studies in Ingrian laments. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1982. 303 s. (FF Communications; 234). Diss.: University of Turku. ISBN 951-41-0451-X.
- Nenola-Kallio, Aili. Two genres for expressing sorrow: laments and lyrical songs in Inigria. – *Genre, structure and reproduction in oral literature* / ed. by Lauri Honko and Vilmos Voigt. Budapest: Akadémiai kiadó, 1980, s. 41-54. (Bibliotheca Uralica; 5). ISBN 963-05-2215-2.
- Nenola-Kallio, Aili. The units of comparison in the study of Balto-Finnic laments. – *Journal of folklore research* 23 (1987):2-3, s. 205-220.
- Nenola-Kallio, Aili. Östersjöfinska gråtkväden. – *Sumlen* 1982, s. 37-49. Engl. summary.
- Neovius, Ad. Suomalaisista itkuvirsistä. – *Itä-rajalta: Käkisalmen 600-juhlan muisto*. Käkisalmi, 1894, s. 139-146.
- Paulaharju, Samuli. Vienan-Karjalan itkuvirsistä. – *Kuva tuolta, toinen täältä kautta Suur-Suomen* / Samuli Paulaharju. Helsinki: Kirja, 1919, s. 65-78. 2. p. Porvoo: WSOY, 1944: s. 43-49.
- Porkka, Volmari. Inkerin itkuvirsistä. – *Valvoja* 1883, s. 199-208, 261-271.
- Salmenhaara, Anja. Itkuvirsien musiikillisesta hahmotuksesta. – *Paimensoittimista kisällilauluun* / toim. Heikki Laitinen ja Simo Westerholm. Kaustinen: Kansanmusiikki-instituutti, 1976, s. 124-156. (Kansanmusiikki-instituutin julkaisuja; 1).
- Salminen, Väinö. Itkuvirret. – *Tietosanakirja*. 3. Helsinki: Tietosanakirja, 1911, s. 1166-1167.
- Simonsuuri, Lauri. Itkuvirsiä Lavansaarella. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 30 (1950), s. 202-213.
- Söderholm, Stig. Itkuvirsiperinne ja Suomen Pohjois-Karjala: rituaali-itkennästä folklorismiin. – *Runon ja rajan tiellä* / toim. Seppo Knuutila, Pekka Laaksonen. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1989, s. 175-187. (Kalevalaseuran vuosikirja; 68). ISBN 951-717-573-6.
- Söderholm, Stig. Les lamentations caréliennes: reflets des croyances populaires. – *Kalevala et traditions orales du monde: Paris 18-22 mars 1985* / ed. par M. M. Jocelyne Fernandez-Vest. Paris: Centre national de la recherche scientifique, 1987, s. 161-168, 566. ISBN 2-222-04019-1.
- Söderholm, Stig. Sielulintumotiivit karjalaisissa kuolinitkuissa. – *Sananjalka* 22 (1980), s. 141-148. Engl. summary.

Tarkiainen, V. Finnische Klagelieder. – *Mitteilungen des Vereins für finnische Volkskunde* (1943), s. 51-58.

Tarkiainen, V. Itkuvirret. – *Suomen kansalliskirjallisuus*. 3. Helsinki: Otava, 1943, s. 521-532.

Vahros, Igor. Eräistä kosketuskohdista venäläisissä ja karjalaisissa itkuvirsissä. – *Rusistica*. 1: *Tutkielmia venäjän kielen ja kirjallisuuden alalta* / toim. Ilkka Savijärvi. Joensuu: Joensuun korkeakoulu, 1983, s. 88-98. (Kielten osaston julkaisuja [Joensuu]; 9). ISBN 951-696-436-2.

Virtaranta, Pertti. Karjalaisista entisessä Tverin läänissä. – *Karjala*. 2 / toim. Yrjö-Pekka Mäkinen, Ilmari Lehmusvaara. Hämeenlinna: Karisto, 1982, s. 41-63. ISBN 951-23-1877-6.
Ilm. myös: Suomalais-ruotsalainen historiantutkijain symposio: raportti symposiosta Olavinlinnassa, Savonlinna, Suomi, 21-23 huhtikuuta 1978. Espoo: Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto, 1980, s. 93-112. ISBN 951-95652-0-5. Ilm. myös: Opuscula Instituti linguae Pennicae (Helsinki); 76.

Virtaranta, Pertti. Om karelarna i det forna Tverska guvernementet. – *Symposium för historiker från Sverige och Finland: rapport från symposiet på Olofsborg, Nyslott, Finland, 21-23 april 1978*. Espoo: Kulturfonden för Sverige och Finland, 1980, s. 103-126. ISBN 951-95652-1-3.
Ilm. myös: Opuscula Instituti linguae Fennicae (Helsinki).

Virtaranta, Pertti. Om karelarnas folkliga tradition i det forna Tverska guvernementet. – *Saga och sed* 1980, s. 83-131. Ilm. myös: Opuscula Instituti linguae Fennicae (Helsinki); 85.

Virtaranta, Pertti. Paatenen itkuvirsistä. – *Commentationes Fenno-Ugricae in honorem Erkki Itkonen*. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1973, s. 467-488. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 150). ISBN 951-9019-02-2.

Virtaranta, Pertti. Suru virret suuhun tuopi: tverinkarjalainen itkuvirsi, jonka Anna Andrejevna Sutjajeva lauloi äitinsä haudalla Uspenien päivänä 28. elokuuta 1977. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1989. 107 s., kuv. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 501). Suom. ja engl. teksti, itkuvirsi 19 kielellä. ISBN 951-717-560-4.

Virtaranta, Pertti. Az utoisó ut. – *A vízimadarak népe: tanulmányok a finnugor rokon népek élete és műveltsége köréből* / válogatta és szerk. Gulya János. Budapest: Európa könyvkiadó, 1975, s. 419-428.

Väisänen, A. O. Die karelischen Klagelieder. – *Forum* (1942):1-2, s. 23-24.

Väisänen, O. Muuan vienankarjalainen itkuvirsi. – *Kotiseutu* 7 (1916), s. 38-40.

6. Vainajainpalvonta. Uhrin

Aarne, A. Karsikko. – *Tietosanakirja*. 4. Helsinki: Tietosanakirja, 1912, s. 411-412.

Aspelin, J. R. Karsikot. – *Suomen ylioppilaskunnan albumi Elias Lönnrotin kunniaksi hänen täyttääessään kahdeksankymmentä vuotta 9.4.1882*. Helsinki: [Suomen ylioppilaskunta], 1882, s. 308-312.

Brusila, Heljä. Kuppikivet – esi-isiemme ikivanhat uhripaikat. – *Museotiedote* 1988:4, s. 17-21.

Fredrikson, Erkki. Kuolleen karsikko Konnevedellä. – *Konneveden kirja* / toim. Martti Linkola. Konnevesi: Konneveden kunta, 1976, s. 419-428, 672. ISBN 951-99094-1-9.

Haavio, Martti. Heilige Bäume. – *Studia Fennica* 8 (1959), s. 35-48.

- Haavio, Martti. Heilige Haine in Ingermanland. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1963. 167 s. (FF Communications; 189).
- Haavio, Martti. Kuolematonten lehdot. Porvoo: WSOY, 1961. 152 s.
- Haavio, Martti. Lisätietoja piiruista. – *Virittäjä* 41 (1937), s. 424-433.
- Haavio, Martti. Piirut: suvun vainajien juhla. – *Kotiseutu* 1934, s. 85-91.
- Haavio, Martti. Pyhät puut. – *Virittäjä* 55 (1951), s. 247-259.
- Harva, Uno. Karjalaista muinaisuskoa ja palvontaa. – *Karjalan kirja* / toim. Iivo Härkönen. 2. uud. p. Porvoo: WSOY, 1932, s. 469-482.
- Harva, Uno. Karsikkopuu: ikivanha suomalainen kunnianosoitus. – *Kotiseutu* 1942, s. 93-99.
- Harva, Uno. Vainajat. – *Seulottua sanaa* / toim. Terho Itkonen, Simo Konsala. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1961, s. 155-167. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 269).
- Hautala, Jouko. Itä-Suomen uhrikiviryhmistä. – *Suomen museo* 67 (1960), s. 83-114. Dt. Referat.
- Hautala, Jouko. Kvarlevor av offerstenskult i Finland. – *Arv* 21 (1965), s. 53-77.
- Hautala, Jouko. Survivals of the cult of sacrifice stones in Finland. – *Temenos* I (1965), s. 65-86.
- Heinonen, Risto. Pakinaa entisestä pyhänmiesten päivän vietosta. – *Kotiseutukuvauksia Lounais-Hämeestä* 7 (1929), s. 17-18.
- Holmberg, Uno. Det avkvistade trädet i fornfinnarnas initiationsriter. – *Årsbok / Vetenskaps-societeten i Lund* 1924, s. 45-71.
- Holmberg, Uno. Muinaissuomalaisten sielunpalveluksesta. – *Valvoja* 1910, s. 489-493.
- Holmberg, Uno. Suomalaisten karsikoista. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 4 (1924), s. 7-82.
- Holmberg, Uno. Vasen käsi ja vastapäivään. – *Valvoja-Aika* 3 (1925), s. 16-31.
- Honko, Lauri. Finnische Mythologie. – *Wörterbuch der Mythologie. 1. Abt.: Die alten Kulturvölker. 2: Das alte Europa.* Stuttgart: Klett, 1965. S. 275-280: Ahnenkult; s. 295-296: Friedhofsgeist; s. 311-315: Jenseits; s. 315-320: Kekri; s. 351-353: Totenglaube.
- Honko, Lauri. Forfaedredyrkelsen som en slaegtsinstitution. – *Illustreret religionshistorie. 1* / red. af Jes Peter Asmussen og Jörgen Laessøe. København: Gad, 1968, s. 152-163.
- Honko, Lauri. Förfäderskult. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. 5.* Helsingfors: Örnförlaget, 1960, s. 126-128.
- Honko, Lauri. Heliga träd. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. 6.* Helsingfors: Örnförlaget, 1961, s. 374-375.
- Honko, Lauri. Karsikko. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. 8.* Helsingfors: Örnförlaget, 1963, s. 308-311.

Honko, Lauri. Kekri. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid*. 8. Helsingfors: Örnförlaget, 1963, s. 371-373.

Hornborg, K. H. Karsikoista. – *Virittäjä* 2 (1886), s. 93-97.

Huurre, Matti. Lisää kuppikivistä. – *Kotiseutu* 1971, s. 32-36. (Vrt. M. Sarmela, Uhrikivet ja uhripuut. – *Kotiseutu* 1970, s. 147-155).

Hämäläinen, Albert. Beiträge zur Bildmagie. – *Mitteilungen des Vereins für finnische Volkskunde* 3 (1945), s. 15-17.

Hämäläinen, Albert. Mordvalaisten keremeteistä. – *Suomen museo* 35 (1928), s. 29-35.

Hämäläinen, Albert. Tseremissien ja votjakkien keremeteistä. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 10 (1930), s. 43-57.

Hämäläinen, A. Tsheremissien vainajienjuhlista. – *Aika* 1909, s. 804-809.

Härkönen, Simo. Kuinka karjalaiset ennen vanhaan kunnioittivat vainajiaan. – *Karjalan heimo* (1986):7-8, s. 132-133.

Härkönen, Simo. "Tuonilmaisiiin" matkanneiden muistaminen. – *Kotiseutu* 1960, s. 106-109.

Juvas, Maija. Lisätietoja karsikoista ja hurrikkaasta. – *Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran satavuotispäiväksi 1931*. Helsinki: Sanakirjasäätiö, 1931, s. 78-89. (Sanakirjasäätiön toimituksia; I).

Juvelius, Einar W. Vainajainpalvelus ja kuolemantakainen elämä. – *Suomen kansan aikakirjat*. 1. Helsinki: Otava, 1928, s. 55-63.

Lappalainen, Jussi T. Pyhäkankaan karsikko tänään. – *Saarijärven kirja* / toim. Mauno Jokipii. (Saarijärvi): Saarijärven kunta ja seurakunta, 1963, s. 383-392. (JKKY:n kotiseutusarja; I).

Lehmusto, Heikki. Muistajaiset. – *Virittäjä* 41 (1937), s. 417-423.

Lehtisalo, T. Jurakkisamojedien vainajainpalvonta. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 4 (1924), s. 224-246.

Levon, Kaarlo. Vähän vainajainpalvelusta. – *Joukahainen* 13 (1906), s. 70-72.

Lukkarinen, Annikki. Käspaikka. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1982. 102 s., kuv. (Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia; 10). Summary. ISBN 951-45-2780-1.

Lukkarinen, J. Inkeriläisten vainajainpalveluksesta. – *Kansatieteellisiä tutkielmia: Kaarle Krohnille hänen 50-vuotispäivänsä johdosta*. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1914. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 35:7), s. 1-18.

Lukkarinen, J. Matkahavaintoja vainajainpalvonnasta Länsi-Inkerissä. – *Virittäjä* 15 (1911):4, s. 62-64.

Mansikka, V. J. Eräs Inkeriläis-itäkarjalainen vainajainjuhla. – *Juhlajulkaisu professori Kaarle Krohnin kuusikymmenvuotis-päivänä toukok. 10:ntenä v. 1923*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1923, s. 171-184. (Suomi. Viides jakso; 2).

Mansikka, V. J. Geschichtliches zum slavischen Totenkult. – *Księga referatów II miedz. zjazdu slawistów. Sekcja III-IV*. Warszawa, 1934, s. 49-53.

Mansikka, V. J. Zum ostslavischen Ahnenkult. – *Suomalaisen tiedeakatemian toimituksia*. B; 27 (1932), s. 132-145.

Paakki, Hilja. Ristipetäjä. – *Kotiseutu* 1969, s. 127-128.

Pentikäinen, Juha. Pyhäkankaan karsikko ja sen asema suomalaisessa karsikkoperinteessä. – *Saarijärven kirja* / toim. Mauno Jokipii. [Saarijärvi]: Saarijärven kunta ja seurakunta, 1963, s. 393-416. (JKKY:n kotiseutusarja; I).

Rikkonen, V. Vainajainpalvontataikoja. Helsinki: V. Rikkonen, 1931. 121 s.

Räty, Jouko. Henkien ja palkollisten juhlaa: kekrin ruoista Suomessa viime vuosisadalta nykypäiviin. – *Kaikuja Hämeestä* 12 (1969), s. 319-330.

Sarmela, Matti. Kolmannen kerran kuppikivistä. – *Kotiseutu* 1971, s. 102-103.

Sarmela, Matti. Uhrikivet ja uhripuut. – *Kotiseutu* 1970, s. 147-155.

Saxen, Ralf. Suomalaisten muinaisusko. Porvoo: WSOY, 1919. S. 8-16: Vainajat.

Sirelius, U. T. Kekri. – *Tietosanakirja*. 4. Helsinki: Tietosanakirja, 1912, s. 665-666.

Sirelius, U. T. Om gastabud i Finland för släktens samtliga avlidna. – *Etnologiska studier tillägnade Nils Edvard Hammarstedt 3.3.1921* / red. Sune Ambrosiani, Sigurd Erixon, Gustaf Hällström. Stockholm: Svenska teknologföreningens förlag, 1921, s. 69-74. (Böcker / Föreningen för svensk kulturhistoria; 2).

Snellman, A. H. Kekrijuhla ennen ja nyt. – *Joukahainen* 10 (1887), s. 158-180.

Sääski, Sylvi. Muistajaisissa Itä-Karjalassa (1943). – *Kotiseutu* 1972, s. 83-86.

Tallgren, A. M. Suomen uhrikivet. – *Kotiseutu* 1917, s. 95-102.

Tunkelo, E. A. Eräistä vainajainpalvontaan liittyvistä suomalaisista nimityksistä. – *Kansatieteellisiä tutkielmia : Kaarle Krohnille hänen 50-vuotispäivänsä johdosta*. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1914, s. 1-31. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 35:17).

Valjakka, Sirkka. Lisiä Savon karsikkoihin. – *Kotiseutu* 1949, s. 68-71.

Varonen, Matti. Karjalaisten vainajainpalveluksesta. – *Karjalan kirja*. 2 / toim. Iivo Härkönen. Porvoo: WSOY, 1910, s. 101-107.

Waronen, Matti. Vainajainpalvelus muinaisilla suomalaisilla. Helsingissä: [M. Waronen], 1895. [2], 135, [1] s. Väitösk.: Suomen yliopisto

Waronen, Matti. Vainajainpalvelus muinaisilla suomalaisilla. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1898. XIV, 354, 28 s. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 87)

Vilkuna, Asko. Das Begräbnistier. Lund: CWK Gleerup, 1958. 80 s. (Scripta minora Regiae Societatis humaniorum litterarum Lundensis 1957-58:3).

Vilkuna, Asko. Vainajan eläin. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 38 (1958), s. 185-233.

Vilkuna, Janne. Vainajan karsikko. – *Sumiaisten kirja* / toim. Heli Jokipii. Sumiainen: Sumiaisten kunta, 1978, s. 243-256. (JYY:n kotiseutusarja; 15). ISBN 951-95076-3-9.

Äyräpää, Aarne. Uhrikivi – kipujenkivi. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 22 (1942), s. 179-208.

7. Kuolemanjälkeinen elämä. Vainajaolennot. Sielu

Forsblom, Valter W. Om mara och marritt i österbottnisk folktrö. – *Folkloristiska och etnografiska studier*. 1. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1916, s. 113-130. (Skrifter utg. av Svenska litteratursällskapet i Finland; 128).

Haavio, Martti. "För strömdrag rygga de tillbaka": ett bidrag till de folkliga föreställningarna om färden till dödsriket. *Arv* 1947, s. 155-176.

Haavio, Martti. Ihtiriekko. – *Virittäjä* 54 (1950), s. 79-88.

Haavio, Martti. "Ihtiriekko". – *Studia Fennica* 8 (1959), s. 116-124, 235-236.
[ranskankielinen = en français]

Haavio, Martti. Lehtikelikko. – *Sananjalka* 8 (1966), s. 105-116. Engl. summary.

Haavio, Martti. Liekkiö. – *Sitzungsberichte der Finnischen Akademie der Wissenschaften* 1946, s. 129-167. Ilm. myös: *Studia Fennica* 8 (1959), s. 82-115, 232-235.

Haavio, Martti. "Ne jäävät virran vuolaan taa": eräitä kansanomaisia käsityksiä Tuonelan-matkalle varustamattomien vainajien kohtalosta. – *Virittäjä* 52 (1948), s. 28-46, 194. Résumé français.

Haavio, Martti. "A running stream they dare na cross". – *Studia Fennica* 8 (1959), s. 125-142, 236-238.

Haavio, Martti. Der Seelenvogel. – *Studia Fennica* 8 (1959), s. 61-81, 230-232.

Haavio, Martti. Das Seelengericht. – *Studia Fennica* 9 (1961), s. 3-25.

Haavio, Martti. Sielulintu: eräiden motiivien selvittelyä. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 30 (1950), s. 13-45.

Haavio, Martti. Suomalaisten tuonela-kuvitelmia. – *Kotiseutu* 1939, s. 65-77.

Haavio, Martti. Väinämöinen: eternal sage. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1952.
(FF Communications; 144).

S. 83-105: Väinämöinen's journey to Tuonela.

Haavio, Martti. Väinämöinen: suomalaisten runojen keskushahmo. Porvoo: WSOY, 1950.
S. 103-130: Väinämöisen Tuonelan-matka.

Harjula, Raimo. Ancestral spirits as helpers among the Meru of Tanzania. – *Temenos* 14/1978 (1979), s. 53-78.

Harva, Uno. "Elävä ruumis". – *Suomalainen Suomi* 1945:1, s. 19-28.

Harva, Uno. Det levande liket. – *Arv* 1945, s. 101-113.

Harva, Uno. Ruumiin ylösnouseminen. – *Valvoja-Aika* 1943, s. 11-16.

Harva, Uno. Självavandringstron. – *Eros och Eris: kulturessäer tillägnade Rolf Lagerborg*. Helsingfors: Söderström, 1944, s. 121-136.

Honko, Lauri. Gengangare. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid*. 5. Helsingfors: Örnförlaget, 1960, s. 253-254.

Honko, Lauri. Liekkiö. – *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid*. 10. Helsingfors: Örnförlaget, 1965, s. 538-539.

Hyötyniemi, J. E. Kansankäsityksiä kirkosta ja hautausmaasta sekä niiden "väestä". – *Kotiseutu* 1929, s. 57-74.

Karsten, Rafael. Henkien näkeminen ja profetismi alemmassa kulttuurissa. – *Ajatus* 5 (1932), s. 97-107.

Karsten, Rafael. Die Seelenvorstellung der Naturvölker. – *Zeitschrift für Volkerpsychologie und Soziologie* 7 (1931):2, s. 168-181.

Kemppinen, Iivar. Haudantakainen elämä: karjalaisen muinaisuskon ja vertailevan uskontotieteen valossa. Helsinki: Karjalan tutkimusseura, 1967. 224 s. (Karjalan tutkimusseuran julkaisuja; 1).

Kemppinen, Iivar. Lappi suomalaisessa mytologiassa. – *Vuosikirja / Lapin tutkimusseura* 4 (1963), s. 40-51. Engl. summary.

Kemppinen, Iivar. Suomalainen mytologia. Helsinki: Kirja-Mono, 1960. S. 63-114: Manalausko.

Kemppinen, Iivar. Suomalaisten muinaisrunojen ylösnousemususko. Helsinki: [I. Kemppinen], 1957. 86 s. Julk. myös: Johdatus muinaissuomalaiseen mytologiaan / Iivar Kemppinen. Helsinki: Kirja-Mono, 1957.

Lehtisalo, T. Lepästä sielupuuna suomensukuisilla kansoilla. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 14 (1934), s. 76-85.

Mansikka, V. J. Itkujen Tuonela. – *Kieli- ja kansatieteellisiä tutkielmia: juhlakirja prof. E. N. Setälän kuusikymmenvuotispäiväksi 27.2.1924*. Helsinki, 1924, s. 160-180. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 52).

Mäkelä-Henriksson, Eeva. "Sukkaa, kenkää, hako pistää pieneen jalkaan...". – *Kalevalaseuran vuosikirja* 31 (1951), s. 264-277.

Okkonen, Onni. "Jumaliston" pidot. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 18 (1938), s. 77-91.

Paasonen, H. Suomensukuisten kansain alkuperäinen käsitys sielusta. – *Aika* 1908, s. 901-909.

Paasonen, H. Über die ursprünglichen seelenvorstellungen bei den finnisch-ugrischen völkern und die benennungen der seele in ihren sprachen. – *Suomalais-ugrilaisen seuran aikakauskirja* 26:4 (1909), s. 1-27.

Paulaharju, Samuli. Sijattomia sieluja. – *Rintakylä ja larwamaita: Kurikan vanhaa elämää* / Samuli Paulaharju. Porvoo: WSOY, 1943, s. 308-317. 2. p. 1961.

Pentikäinen, Juha. The dead without status. – *Temenos* 4 (1969), s. 92-102.

Pentikäinen, Juha. De döda utan status. Stockholm: Institutet för folklivsforskning, [1973]. 13 s.

Pentikäinen, Juha. The Nordic dead-child tradition: Nordic dead-child beings: a study in comparative religion. Helsinki: Suomalainen tiedeakatemia, 1968. 388 s. (FF Communications; 202). Diss.

Rytkönen, Ahti. Metsä-, lehti- ja leppäkelikon alkuperästä. – *Kotiseutu* 1937, s. 112-115.

Söderholm, Stig. Karjalaisen itkijän tuonelakäsityksiä. – *Ortodoksinen kulttuuri* 2 (1983), s. 17-21.

Söderholm, Stig. Sielulintumotiivit karjalaisissa kuolinitkuissa. – *Sananjalka* 22 (1980), s. 141-148. Engl. summary.

Toivonen, Y. H. Spuren primitiver Seelenvorstellungen in der Sprache. – *Finnisch-ugrische Forschungen* 27 (1941), s. 205-224.

Tallqvist, Knut. Baabelin manalassa. Helsinki: Suomen itämainen seura, 1933. 37 s. (Suomen itämaisen seuran kansantajuisia julkaisuja; 7).

Tallqvist, Knut. Babyloniska hadesföreställningar. – *Årsbok = Vuosikirja / Societas scientiarum Fennica* 11 (1933):B 4, s. 1-19.

Tallqvist, Knut. Paratiisin avain. Porvoo: WSOY, 1930. 65 s., kuv. (Suomen itämaisen seuran kansantajuisia julkaisuja; 6).

Tallqvist, Knut. Sumerisch-akkadische Namen der Totenwelt. – *Studia orientalia* 5 (1934), s. 1-47.

Virtanen, Leea. Kun kello pysähtyi: tavallisen suomalaisen yliluonnolliset kokemukset. Porvoo; Helsinki: WSOY, 1974. 186 s.

8. Kuolema aiheena suullisessa perinteessä

Aarne, Antti. Miehentappaja neidon runo: vertaileva tutkimus. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1921. 95 s. (Suomi. Neljäs jakso; 20:2).

Achté, Kalle & Lindfors, Olavi & Lönnqvist, Jouko & Salokari, Markku. Itsemurhaan liittyvistä uskomuksista kansanperinteessä; Itsemurhat Kalevalassa ja suomalaisessa kansanrunoudessa. – *Suomalainen itsemurha* / toim. Kalle Achté...et al. Helsinki: Yliopistopaino, 1989, s. 83-95. (Psykiatrian tutkimussäätiön kirjasarja; 3). ISBN 951-570-041-8.

Achté, Kalle & Lönnqvist, J. Death and suicide in Finnish mythology and folklore. – *Psychiatria Fennica* 1972, s. 59-63.

Achté, Kalle & Pentikäinen, Juha & Fagerström, Ritva. Themes of suicide in the Kalevala. – *Omega* 18 (1987-88):2, s. 145-152.

Achté, Kalle & Pentikäinen, Juha & Fagerström, Ritva. Tuuti lasta tuonelaan: kuoleman ja väkivallan teemat eri maiden kehtolauluissa. – *Suomen antropologi* 12 (1987):1, s. 20-26.

Achté, Kalle & Pentikäinen, Juha & Utriainen, Terhi. Kalevalan itsemurhista. – *Kotiseutu* 1987:3, s. 130-138.

Achté, Kalle & Pentikäinen, Juha & Utriainen, Terhi. Kalevalan itsemurhista. – *Kalevalan maailma* / Juha Pentikäinen. Helsinki : Yliopistopaino, 1989, s. 288-296. ISBN 951-578-039-6

Finlands svenska folkdiktning. 7: Folktro och trolldom. 3: Människan och djuren / utg. av V. E. V. Wessman. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1952. (Skrifter utg. av Svenska litteratursällskapet i Finland; 337).
S. 519-562: Dödsförbud.

Haavio, Martti. Jumalan kuolema ja ylösousemus (Lemminkäinen). – *Suomalainen mytologia* / Martti Haavio. Porvoo: WSOY, 1967, s. 232-264.

Haavio, Martti. Myyttilliset tarinat: vainajat. – *Suomalaisen muinaisrunouden maailma* / Martti Haavio. Porvoo: WSOY, 1935, s. 317-329.

Haavio, Martti. Nemesis ja onnellinen: rakastetun kuolo. – *Kansanrunojen maailmanselitys* / Martti Haavio. Porvoo: WSOY, 1955, s. 360-445.

Haavio, Martti. Yhteiskunta ja murhaaja: verinen poika. – *Kansanrunojen maailmanselitys* / Martti Haavio. Porvoo: WSOY, 1955, s. 277-319.

Honko, Lauri. Sokea tappaja. – *Virittäjä* 63 (1959), s. 45-55. Résumé français.

Hägglund, Tor-Björn & Hägglund, V. Mourning and death in fairytales and folklore. – *Psychiatria Fennica* 1976, s. 25-31.

Juvani, Pertteli. Pilkkaaja hautausmaalla. – *Kotiseutu* 1949, s. 31-38.

Järvinen, Irma-Riitta. Tytärten hukuttaja. – *Noidannuolia: tutkijanaisten aikakirja* / toimituskunta Auli Hakulinen et al. [Helsinki]: Gaudeamus, 1985, s. 115-122. ISBN 951-662-374-3.

Kaukonen, Väinö. Lemminkäisen surmavirren venäläistä kansansatutaustaa. – *Neuvostoliittoinstituutin vuosikirja* 25 (1977), s. 73-79. Ven. selostus.

Kaukonen, Väinö. Vähän Kalevalan itsemurhista. – *Kotiseutu* (1988):1, s. 45.

K(aukoranta), T, J. Naisensa surmaajan "umpiruotsalaisen uroon" balladi. – *Virittäjä* 15 (1911):5-6, s. 76-84.

Kemppinen, Iivar. Suomalaisten muinaisrunojen Pohjola. Helsinki, 1956. 95 s.

Knuutila, Seppo. En spökhistorias metamorfos. – *Nord-nytt* 1976, s. 37-50.

Krohn, Kaarle. Das Lazarusthema in der finnisch-estnischen volksdichtung. – *Kieli- ja kansatieteellisiä tutkielmia: juhla- ja prof. E. N. Setälän kuusikymmenvuotispäiväksi 27.2.1924*. Helsinki, 1924, s. 116-143. (Suomalais-ugrilaisen seuran toimituksia; 52).

Krohn, Kaarle. Lemminkäinenens tod <Christi> Balders tod. – *Finnisch-ugrische Forschungen* 5 (1905-1906), s. 83-138.

Krohn, Kaarle. Suomalaisten runojen uskonto. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1915. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 137). (Suomensuvun uskonnot; 1).
S. 40-68: Vainajat. Kalma ja Tuonela eli Manala. Hautausmaan väki ja haltia.

Kurki-Suonio, Sirkka. Kuolema suomalaisissa arvoituksissa. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 41 (1961), s. 335-349.

Kuusi, Matti. Jos ei viina, terva ja sauna auta, niin tauti on kuolemaksi. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 63 (1983), s. 262-271.

Kuusi, Matti. Laivassa surmattu veli. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 46 (1966), s. 168-195.

Kuusi, Matti. The Ovambo myth concerning the origin of death. – *Folklore today: a festschrift for Richard M. Dorson* / ed. by Linda Degh, Henry Glassie, Felix J. Oinas. Bloomington (IN): Indiana University, 1976, s. 319-324.

Kuusi, Matti. Tuuti lasta Tuonelahan. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 50 (1970), s. 123-132.

Leppäaho, Jorma. Tarsilaisen poltto. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 30 (1950), s. 99-111.

Louko, Eeva. Äidin toiveita kansamme kehtolauluissa: pessimistisiä tunnelmia. – *Kalevalaseuran vuosikirja* 37 (1957), s. 129-140.

Myytillisiä tarinoita / toim. Lauri Simonsuuri. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1947. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia; 229). 3. p. 1984
S. 9-144: Enteet. Kummittelu ja kummitukset. Kuolema, vainajat.

Pentikäinen, Juha. The human life cycle and annual rhythm of nature in Finnish folklore. – *Temenos* 21/1985 (1986), s. 127-143.

Pentikäinen, Juha. Suomalaisen kansanperinteen ihmiskuva ja käsitys luonnosta. – *Ihminen ja luonto* / toim. Auvo Kostiainen. Turku: Turun yliopiston historian laitos, 1983, s. 193-216. (Historian perintö; 9). ISBN 951-642-402-3.

Penttinen, Yrjö. Voiko nauruun kuolla. – *Pelit ja leikit* / toim. Pekka Laaksonen. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1981, s. 98-103. (Kalevalaseuran vuosikirja; 61). ISBN 951-717-245-1.

Polttila, Brita. Lauluja rakkaudesta ja kuolemasta. – *Suomalaisia kirjailijoita* / toim. Mirjam Polkunen, Auli Viikari. Helsinki: Tammi, 1982, s. 9-17. ISBN 951-30-5242-7.

Rantasalo, A. V. Inkeriläinen kertova runo "Tytärten surmaaja": vertaileva runotutkimus. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1929. 187 s. (Suomi. Viides jakso; 9).

Rausmaa, Pirkko-Liisa. Grab: Das unruhige G(rab) (AaTh 760). – *Enzyklopädie des Märchens* 6:1. Berlin: Walter de Gruyter, 1988, s. 63-65.